

TUNTOSARVI

Nro 25 1986

TUNTOSARVI

Kuulonäköammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 25/86
12. vuosikerta

JULKAISIJA

Näköammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen
TOIMITTAJA Timo Pietilä

TOIMITUKSEN OSOITE

Näköammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Juhannuksena lippu salkoon	1
Ajankohtaista	5
Ilmoitus	14
Henkilökohtaista	14
Lomalista 1986	15

TUNTOSARVI

20.6.1986

Juhannuksena lippu salkoon

21.6. on juhannuspäivä. Se on yksi niistä päivistä, jolloin vedetään lippu liehumaan. Lippua voi käyttää myös monessa muussa yhteydessä ja monena muuna päivänä, sillä vajaa kymmenen vuotta vanhassalassa mainitaan, että jokaisella on oikeus liputtaa kansallislipulla.

Lippujen käyttö on todennäköisesti saanut alkun sotajoukkojen mukanaan kuljettamista kuvista. Kuvat olivat yleensä kivistä, puusta tai metallista valmistetuja. Näitä kuvia kannettiin tangon päässä ja niissä o joku kotipaikan tai uskonnollinen kuva. Hallitsijoilla o omat kuvansa vallan merkinä. Vähitellen värit alkoivat korvata osittain tunnuskuvia.

Suomessa lipun käyttö on suhteellisen nuorta veratuna esimerkiksi muihin Pohjoismaihin. Tämä johtu siitä, että Suomi on kuulunut Ruotsin ja Venäjän lipu alaisuuteen. Keskustelu Suomen omasta lipust käynnistyi 1860-luvulla. Tuolloin keskusteltiin kahdesta kilpailevasta lippuehdotuksesta: leijonalipusta ja sinivalkoisesta lipusta, josta tuli sittemmin nykyinen siniristilippu.

Sinirististä päätettiin vasta vuonna 1918. Silloin eduskunta hyväksyi lippuamme koskevan lain. Se

mukaan Suomen valtiolippu on suorakaiteen muotoinen ja siinä on merensininen risti valkealla pohjalla. Varsinaisessa valtiolipussa on ristin keskikohdassa leijonavaakuna. Käytössä olevan Suomen lipun täytyy olla mittasuhteiltaan ja väreiltään ohjeiden mukainen. Lipun täytyy myös olla puhdas ja ehjä. Kun lippu poistetaan käytösä, se pitää polttaa.

Liputusajat

Liputuspäivien määrä on lisääntynyt ja niitä on nykyään 16. Uusimpia liputuspäiviä ovat YK:n (Yhdistyneet Kansakunnat) päivä ja tasavallan presidentin virkaanastujaispäivä. Talvikautena lipunnosto tapahtuu aikaisintaan kello 9.00, mutta 15. maaliskuuta ja 1. lokakuuta välisenä aikana lippu vedetään salkoon kello 8.00. Lippu lasketaan auringon laskiessa, mutta viimeistään kello 21.00. Poikkeuksena on juhannus, joka on samalla Suomen lipun juhlapäivä.

Juhannusaattona lippu nostetaan salkoon kello 18.00 ja se saa liehua läpi yön. Lipunlasku tapahtuu juhannuspäivän iltana kello 21.00.

Lipputanko on osa asuinympäristöä. Sen korkeus ja sijoituspaikka eivät siksi ole yhdentekeviä. Ympäröivä luonto on oleellinen asia valittaessa lipputangolle paikkaa. Myös rakennuksen koko on otettava huomioon esimerkiksi tangon pituudessa. Lipputangon korkeutta ei ole määrätty, mutta olisi suotavaa, että lippu olisi selvästi omakoti- tai rivitalon yläpuolella, kun lippu tyynellä säällä riippuu löysänä.

Luonto muuttuu vuosien varrella ja olisi hyvä enna-

koida esimeksiksi se, ettei lippu jää kasvavien puiden katveeseen. Omakotitalojen lipputankojen pituudeksi suositellaan 8-12 m.

Kunnollinen lippukangas on tänä päivänä 100 prosentista polyesteriä, joka kestää hyvin kovaa tuulta ja sään vaihteluita. Materiaali on helppohoitoinen ja pe suohjeeksi käy hienopesu. Jos lippu kastuu, se on kuivatettava huolellisesti ennen laskostamista ja säilytyspussiin varastoimista.

Huoleton viiri

Juhlapäivän tunnelmaa voi toki kohottaa muutoinkin kuin Suomen lipulla. Maakunta- ja isännänviirit ovat j melkoisen yleisiä näkyjä maisemassamme. Myös siniristiviiriä näkee yhä enemmän.

Viireillä liputtaminen on myös huolettomampaa kuin kansallislipun käyttäminen. Viiri saa liehua tangossa vuorokaudet ympäriinsä. Sama koskee myös siniristiviiriä. Siniristiviiriä pidetään isännänviirin arvokkaampana muotona. Isännänviiriin voi valita omat väriyhdistelmänsä. Viirin voi myös valita syntynä- tai asuinpaikkansa mukaan. Viirin tangonpuoleiseen päähän voidaan myös painaa tai applikoida oma tunnusmerkki.

Viralliset ja vakiintuneet liputuspäivät

Suomessa on kahdenlaisia liputuspäiviä eli viralliset liputuspäivät ja päivät, joihin liputtamisesta on tullut vakiintunut tapa.

Viralliset

Kalevalan päivä	
Suomalaisen kulttuurin päivä	28. helmik.
Vappu, suomalaisen työn päivä	1. toukok.
Äitien päivä	toukok. toinen sunnuntai
Puol. voimain lippujuhlan päivä	4. kesäk.
Juhannus, Suomen lipun päivä	20. 26. kesäk. välinen lauantai
Itsenäisyyspäivä	6. jouluk.
Eduskuntavallipäivät	
Tasavallan presidentin virkaanastujaispäivä	

Vakiintuneet

J. L. Runebergin päivä	5. helmik.
Mikael Agrikolan päivä	9. huhtik.
J. V. Snellmanin päivä	12. toukok.
Kaatuneitten muistopäivä	toukok. kolmas
liput puolisalossa klo 10-14, muuten kokosalossa	sunnuntai
Aleksis Kiven päivä	10. lokak.
YK-päivä	24. lokak.
Ruotsalaisten päivä	6. marrask.

Yksityinen kansalainen voi lipuuttaa Suomen kansallislipulla virallisena ja tavaksi vakiintuneena liputuspäivinä ja myös perhe- ja muissa yksityistilaisuuksissa.

Pirkka 6-7/86

AJANKOHTAISTA

Jätteitä uudelleen käyttöön pääkaupunkiseudulla

Kuusi yksityistä jätehuoltoyhtiötä on perustanut yhteisen yrityksen. Sen tehtävänä on kerätä jätteiden joukosta käyttöön kelpaavat raaka-aineet. Pääkaupunkiseudun Uusioraaka-aine Oy:n on määrä ryhtyä keräämään, lajittelemaan ja myymään raaka-aineiksi kelpaavia jätteitä kuten paperia, pahvia, lasia, metalliromua ja jätepuuta.

Jotta jätteiden kerääminen olisi mahdollista myös kotitalouksista, on saatava sopivia jäteastioita. Ensi syksynä taloihin on saatava sopivat lajittelu- ja säilytysastiat, joihin esimerkiksi lasi- ja metalliromu voidaan kerätä. Uuden yhtiön hallituksen puheenjohtaja Jukka Rinne uskoo, että jätteiden kerääminen on kannattavaa puuhaa. Taloyhtiöille ei myöskään saa tulla lisäkuluja vaan säästöä jätehuollon kuluista.

Paperin ja pahvin keräys on Suomessa ollut jo tähänkin saakka hyvin tehokasta. Pääkaupunkiseudulta kerätään nykyisin talteen 90.000 tonnia paperia vuodessa. Rinne arvioi, että saalis voidaan nostaa jopa 120.000 tonniin. Kodeista voi kertyä metalliromua 1.000-4.000 tonnia. Lasiakin löytyy helposti ainakin 500 tonnia, jopa 5.000 tonnia on mahdollista. Keräyslasia voidaan käyttää lasi- ja lasivillateollisuudessa

sen mukaan kuinka puhdasta ja lajiteltua tavara on. Jätepuuta on arvioitu löytyvän jopa 7.000 tonnia vuodessa. Siitä tehdään haketta, jota voidaan käyttää mm. lämmitykseen.

Pääkaupunkiseudulla kertyy kaikkiaan noin 300.000 tonnia jätettä vuodessa. Lietettä kuljetetaan kaatopaikoille lisäksi 50.000 tonnia ja rakennusjätteitä noin 120.000 tonnia.

Pääkaupunkiseudulla on viime vuosina pohdittu ahkerasti, miten kaatopaikoille joutuvan jätteen määrää voitaisiin pienentää. Nykyisin käytössä olevat Vuosaaren ja Seutulan kaatopaikat ovat täyttymässä. Uusi Ämmänsuon kaatopaikka on vasta rakenteilla Espoon länsirajan pinnassa.

Helsingin Sanomat 11.6.

Ähtäriin uusi matkailuvaltti Mini-Suomeen odotetaan 250.000 kävijää

Ähtäriin on nyt avattu uusi matkailukohde eläinpuiston lisäksi. Kuntaan on rakennettu Mini-Suomi -niminen alue. Tällä alueella esitellään Suomea. Sinne on rakennettu pienoismalleja mm. Suomalaisista vesistöistä, autotehtaasta, leikkuupuimurista, tukkinuotista jne. Mini-Suomessa on myös mm. Suomen kartta, jossa virtaa oikea vesi järvien ja merian kohdalla.

Suomeen on viime vuosina rakennettu monia suuria ja kalliita matkailukohteita. Ähtärinreitin Loma Oy:n

hallituksen puheenjohtaja Väinö Jaakolan mukaan Suomen kokoisessa maassa ei voi olla monta iso elinvoimaista matkailukohdetta. Vain parhaat jäävät muutaman vuoden kuluttua henkiin.

Helsingin Sanomat 11.6.

Lentokoneet sopisivat metsäpalojen sammutukseen

Metsien lannoituksessa käytettävät pienet lentokoneet sopisivat hyvin myös metsäpalojen sammuttamiseen. Tämä selvisi Jalasjärvellä tehdyssä kokeessa. Kokeilupaiikkana oli kymmenen hehtaarin laajuinen alue, jonka sytyttivät tuleen Vaasan läänin pelastus tarkastaja Matti Aalto ja joukko palomiehiä.

Paloa sammutti kaksi pienkonetta. Ne ruiskuttivat liekkeihin 600-800 litraa vettä kumpikin. Koneet lensivät matalalla palopaikan yli ja pudottivat liekkien päälle vesilastinsa. Lentokone osoittautui varsin sopivaksi sammutusvälineeksi ainakin tässä tapauksessa. Palo sammui melko nopeasti lentokoneiden pudottamien veden avulla.

Suomessa on yksitoista lannoituslentokonetta kolmella yrityksellä. Nämä pienet lentokoneet voivat lentää hitaasti ja hyvin matalalla. Lisäksi ne voivat laskeutua vaikka tavalliselle maantielle. Palopäällikkö Peurala tähdetää, että koneet olisivat valmiit lähtöön palohälytyksen tultua. Ne pystyisivät läyttämään säiliönsä nopeasti uudelleen ja palaamaan muutamassa minuutissa takaisin palopaikalle.

Helsingin Sanomat 11.6.

Lakko uhkaa jalkapallon MM-kisojen televisiointia

Yleisradion teknikot ovat uhanneet aloittaa lakon 25. kesäkuuta, ellei tätä ennen päästä sopimukseen teknikoiden palkoista. Työnantajien mukaan lakko vaarantaisi mm. meneillään olevien jalkapallon MM-kisojen loppuotteluiden televisioinnin. Mahdollisen lakon aloittaisi Yleisradion kaikkiaan 350 teknikkoa. Teknikot vastaavat mm. siitä, että televisiolähetyksissä tarvittavat monet laitteet ovat kunnossa ja oikein kytketty.

Helsingin Sanomat 11.6.

Veronpalautukset ensi vuoden alkuun

Veronpalautusten ja lisäveron maksut siirtynevät ensi vuoden alkupuolelle. Tarkkaa aikaa ei toistaiseksi tiedetä. Lykkäytymisen syynä on töiden kasaantuminen kevään virkamieslakon aikana. Verohallitus tulee esittämään valtionvarainministeriölle, että verotus määrättäisiin olemaan valmiina joulun 1. päivään mennessä. Tavallisesti verotus on ollut valmiina kuu-kautta aikaisemmin. Ehdotuksen mukaan veronäytetyt, joissa veronmaksajat voivat käydä tarkistamassa verotuksensa, alkaisi 1. joulukuuta. Jos joutuu maksamaan lisäveroa, siirtyisi myös sen maksaminen ensi vuoden puolelle. Keväällä olleeseen virkamieslakon osallistui noin 6.000 virkamiestä.

Helsingin Sanomat 11.6.

Kevätkylvöt valmistumassa Sateet sotkivat peltotyöt

Sateiden hidastamat kevättyöt on saatu päätökseen lähes koko maassa. Etelä-Suomessa kylvöt ovat j ehtineet kasvuun ja menestyvät melko hyvin Idässä ja pohjoisessa peltotyöt viivästyivät ja tämä huolestuttaa viljelijöitä. Jos syksyn säät eivät ole ke vättä parempia, sadonkorjuusta tulee hankala.

Kosteudesta on sikäli ollut hyötyä, että nurmet ovat kasvaneet vauhdilla ja säilörehua korjataan jo täytt päätä. Kevätviljat ovat talvehtineet kohtalaisen hyvin Esimerkiksi Pohjois-Karjalassa oras on tosin kärsiny lumihomeesta, mutta toipunut hyvin. Paikoitelle myös härmä on vaivannut kevätilvoja.

Kuopion seudulla sateet ovat paikoitellen myöhäs tyttäneet kylvöjä pahasti. Aloittamaan päästiin jo en nen toukokuun puoliväliä, mutta esimerkiksi Ylä Savossa kylvöt vielä jatkuvat. »Usein on jouduttu kyl vämään liian märkään maahan. Pelloilla sen näke tiivistyneissä kohdissa, joissa oras on keltaista. Sate on näissä paikoissa vastaavasti huonompi», sano kasvinviljelyagronomi Viljo Pakarinen Kuopion lääni maatalouskeskuksesta. Savossa koettiin viime vuon na samantapainen kevät, mutta sadon kuitenkin pe lasti lämmin elokuu.

Myös Hämeessä kylvökausi on venähtänyt tavallis ta pidemmäksi. Ensimmäiset siemenet saatiin maa han jo vapun aikaan ja viimeiset kylvöt on tehty toisel ta viikolla. Yleensä kylvöt tehdään toukokuun puolivä

lin molemmin puolin.

Ensimmäisen viikon aikana kylvetyt ovat lähteneet hyvin kasvamaan. Muuten satoa on vielä vaikea ennustaa. »Pitkä kylvöaika on vaikuttanut ainakin siihen, että kevätvehnän viljelyä ei ole lisätty niin paljon kuin ennakoitiin», Hämeen maatalouskeskuksen johtaja Risto Mäki sanoo. Eniten Hämeen pelloilla kasvaa ohraa. Sitä on noin 45.000 hehtaaria.

Pohjois-Karjalan viljat on juuri saatu kylvettyä kuu- kauden työn jälkeen. Viivästyminen huolestuttaa kasviviljelijäyragronomi Esko Vestmania Pohjois-Karjalan maatalouskeskuksesta. »Tilanne on arveluttava. Myöhästymisen takia sato riippuu täysin syksyn säistä. Epäonnistuminen uhkaa viljelijöitä. Korjuuseen pitää päästä ajoissa», Vestman sanoo.

Myöhäisen kevään takia myös Pohjois-Karjalassa kasvaa nyt ohraa monilla pelloilla, joille viljelijät aikoi- vat kylvää kauraa. Nurmet voivat Joensuun seudulla hyvin.

Sateita on riittänyt viljelijöiden kiusaksi myös Oulun korkeudella. Nyt on viimein kylvöt kylvetty ja isännät valmistautuvat tuorerehun tekoon.

Maatalouskeskukset ovat viime vuosina innosta- neet viljelijöitä kylvämään öljykasveja, joista rasvan li- säksi saa valkuaispitoista siemenrouhetta. Rypsin pinta-ala lisääntyikin tänä vuodeksi arviolta 10.000 hehtaaria. Viljelyä rajoittaa vain rypsin pitkä kasvu- kausi.

Suomessa tuotetaan jatkuvasti liikaa rehuviljaa ja liian vähän leipäviljaa. Tilanteeseen ei ole tänä vuon-

nakaan juuri parannusta luvassa.

Helsingin Sanomat 10.6.

Ahti Huovinen lahtasi lehmänsä ja ryhtyi metsätalalliseksi

Viime syksynä MTK:n (Maataloustuottajain Keskusliit- to) metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Ahti Huovinen teki ratkaisunsa. Hän lähetti tilan 20 lehmää ja nuoren karjan teurastamoon ja ryhtyi metsätalalliseksi. Ahti Huovisen arvion mukaan pari tuhatta muutakin ylituo- tanto-ongelmissa painiskelevaa maatilaa voisi tehdä saman ratkaisun.

Ahti Huovisen tila sijaitsee 60 kilometriä Joensuusta itään. Huovisten perintötila on suuri: metsiä kahden veljeksensä omistamalla tilalla on noin 600 hehtaaria ja lisäksi Ahti Huovisella on itsellään 23 hehtaaria kivi- koista peltoa. Viime syksyyn asti tilalla oli lehmiä, mutta tuolloin isäntä teki ratkaisunsa: Huovisen tila kes- kittyy metsänhoitoon. Päätökseen vaikuttivat mm. se, että sekä tilan emäntä että isäntä olivat paljon poissa tilalta muiden kiireiden takia ja myös se, että tilalle määrätty maidontuotanto kiintiö alkoi ylittyä.

Maatalousministeriön työryhmän mielestä metsäti- alla pitäisi päästä 150.000 markan tuloihin vuosittain, jotta toiminta olisi kannattavaa. Tästä 150.000 mar- kasta maksetaan sitten laitteet ym. metsätilan pidosta aiheutuvat kustannukset. Saman työryhmän arvion mukaan tällaiseen tuottoon voisi päästä kaikki keinot

hyväksi käyttäen jo 70 metsähehtaarilla.

Metsätiloja ei Suomessa ole toistaiseksi kuin muutamia, sillä puun hinnan vaihtelut ja ajoittaiset menek-kivaikkeudet ovat estäneet niiden synny.

Tuulivoiman mahdollisuudet selvitetään

Valtion teknillinen tutkimuskeskus mittaa tuulimyllyn tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta Sipoossa. Simalön saarelle rakennettu tuulivoimala on Suomen suurin. Mielenkiinto tuulivoimaa kohtaan on viime aikoina kovasti lisääntynyt. Esimerkiksi Ruotsissa on pistetty pystyyn laaja tutkimusohjelma, jolla selvitetään tuulimyllyjen sopivuutta energian tuottamiseen. Tanskassa on jo käytössä satoja tuulivoimaloita ja myös Yhdysvalloissa on suuria tuulivoimalaitoksia.

Ilmatieteen laitoksella on käytössään aineistoa Suomen tuulista useilta vuosikymmeniltä. Näitä tietoja ei kuitenkaan voida käyttää suoraan tuulimyllyjen rakentamisessa hyödyksi, sillä mittaustulokset on tehty kymmenen metrin korkeudelta. Siksi on nyt myös Ilmatieteen laitos mukana Simalön kokeilutyössä.

Kauppa- ja teollisuusministeriössä on käynnistynyt niin ikään tuulivoiman käyttöä selvittelevä työ. Tähän työhön osallistuu myös Imatran Voima, joka on tilannut Tanskasta tuulimyllyn. Tällä tuulimyllyllä aiotaan tuottaa Inkoossa sähköä suoraan valtakunnan sähköverkkoon ensi syksystä lähtien.

Teknisesti tuulivoiman käytösä aiheuttaa suurinta huolta liian kovat tuulet. Sipoon tuulimylly pysähtyy automaattisesti, mikäli tuulen nopeus ylittää 20 metriä sekunnissa. Ongelmia tuottavat myös tuulen vaihtelut Helsingin Sanomat 10.6.

Gran-yhtymän yritykset konkurssiin

Mikkeliläisen Gran-yhtymän yritykset ovat ajautuneet vararikkoon eli konkurssiin. Yhtymän suurin yritys huonekalutehdas Jouko Mäkinen Oy, jätti konkurssihakemuksensa viime viikolla. Tämä konkurssi jättää Jurvassa, Nastolassa, Vammalassa ja Valkealar Vuohijärvellä työttömiksi lähes 500 työntekijää. Jouko Mäkinen Oy on kuudes Gran-yhtymään kuuluva yritys, joka on joutunut vararikkoon. Kaikkiaan on nyt työttömäksi jäämässä noin 1500 työntekijää eri puolilla Suomea. Uusien yrittäjien etsintä jatkamaan konkurssiin menneiden yritysten toimintaa on edelleen käynnissä. Toistaiseksi ei jatkajia ole kuitenkaan löytynyt.

Helsingin Sanomat 10.6.

Ilmoitus

Näkövammaisten Keskusliitto ry. järjestää kuurosokeiden urheiluleirin 10.-14.8.1986 Pajulahden Urheilupuistolla Nastolassa.

Osallistumismaksu on 200 mk. Matkoista korvataan yli 100 markan menevä osa.

Ilmoittautumiset 7.7.1986 mennessä Suomen Kuurosokeat ry:n toimistoon puh. 90/7704 352 Anneli Moreno.

Tule urheiluleirille virkistäytymään ja hoitamaan kuntoa.

Henkilökohtaista

Onni-veljen muistolle

»Maalta sinä kerran lähdit,
luonnon rauhaan jälleen palasit.»

Kiitämme osanotosta Onnin muistoa kunnioittaneita
Ossi-veli perheineen
Sisar perheineen

Suomen Kuurosokeat ry.

Lomalista 1986

Kanerva, Sinikka	23.06-01.07	
Manninen, Risto	23.06-26.07	
Paatelainen, Heikki	23.06-26.07	
Pikkujämsä, Terhi	30.06-19.07	
Rissanen, Pirjo	14.07-12.08	
Turunen, Päivi	07.07-26.07	11.08-14.08
Säynjäkangas, Jorma	14.07-26.07	18.08-23.08
Yli-Penttilä, Hilka	21.07-06.08	08.09-17.09
Halonen, Timo	23.06-26.07	
Makkula, Kirsi	23.06-26.07	
Mansikka-aho, Kaarina	23.06-26.07	
Mukkulainen, Eija	23.06-07.07	
Romo, Liisa	23.06-26.07	
Tuomi, Harri	23.06-26.07	
Turunen, Leo	23.06-26.07	
Vänttinen, Lea	23.06-03.07	
Saarinen, Marja-Leena		
Kääriäinen, Pirjo	16.07-26.07	
Pummi, Helena		
Hirvonen, Maija	03.07-19.07	
Alm, Päivi	07.07-12.07	
Haapasaari, Harri	18.08-13.09	
Mikkola, Päivi	16.06-19.06	18.08-06.09
Tiilikainen, Impi	09.06-19.06	21.07-09.08

Toivonen, Kirsti	01.07-04.07	
Miettinen, Päivi		
Jäntti, Leena	02.06-30.06	
Ahvenainen, Dagny	23.06-26.07	
Morero, Anneli	30.06-15.07	
Pirhonen, Tuija	16.06-28.06	28.07-09.08
Salekari, kaija	23.06-28.06	07.07-02.08